

Modernizačný dlh v oblasti priestorového a materiálo- technického zabezpečenia základných a stredných škôl

Obsah

Úvod.....	3
1. Charakteristika modernizačného dlhu v oblasti priestorového a MTZ škôl.....	4
2. Postup štátu a kritériá pri odstraňovaní modernizačného dlhu v oblasti priestorového a MTZ škôl	10
3. Ďalšie námety na riešenie modernizačného dlhu	11
Záver.....	11
Použité skratky:	15
Prílohy:	16

Úvod

Finančné prostriedky pre základné a stredné školy sa poskytujú podľa zákona č. 597/2003 Z. z. V zmysle uvedenej platnej legislatívy sa základným a stredným školám zo štátneho rozpočtu zabezpečuje financovanie výchovno-vzdelávacieho procesu, prevádzky, riešenia havarijných situácií, rekonštrukcií a modernizácií školských objektov a ich vybavenia (§ 1 ods. 2 písm. a) zákona č. 597/2003 Z. z.).

Školám sú poskytované prostredníctvom zriaďovateľa normatívne a nenormatívne finančné prostriedky. Normatívne finančné prostriedky sú pre školy poskytované prostredníctvom normatívu na žiaka a počtu žiakov školy a sú účelovo určené na úhradu osobných nákladov, nákladov na prevádzku školy, modernizáciu učebných pomôcok, špeciálnych učebných a kompenzačných pomôcok a na riešenie havarijných situácií (§ 2 ods. 3 zákona č. 597/2003 Z. z.).

Zriaďovateľovi školy môžu byť pridelené účelovo určené nenormatívne finančné prostriedky na riešenie vzniknutých havarijných situácií (*formou bežných aj kapitálových výdavkov*) (§ 4c zákona č. 597/2003 Z. z.). Za havarijnú situáciu sa označuje udalosť, ktorou boli vážne ohrozené životy a zdravie osôb alebo udalosť, ktorou bola na majetku školy spôsobená škoda ohrozujúca jej prevádzku.

Rokmi sa stretávame s praxou, že zriaďovatelia škôl žiadajú finančné prostriedky na odstraňovanie havarijných stavov aj na opravy budov, ktoré majú zabezpečovať z titulu svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, t.j. z titulu vlastníka a správcu školských objektov. Podľa § 6 ods. 14 zákona č. 596/2003 Z. z. starostlivosť o budovy, v ktorých základná škola sídli, je predmetom samosprávnej pôsobnosti obce. Podľa § 9 ods. 14 uvedeného zákona starostlivosť o budovy, v ktorých škola v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja sídli, je predmetom samosprávnej pôsobnosti samosprávneho kraja.

Vláda sa v PVV na roky 2016-2020 zaviazala pre oblasť regionálneho školstva okrem iného vytvoriť v nadväznosti na povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacej činnosti predpoklady na zníženie modernizačného dlhu. Zmienka o riešení modernizačného dlhu sa dostala do PVV a do úloh na rok 2016 preto, lebo problém riešenia modernizačného dlhu bola jednou z troch požiadaviek protestujúcich učiteľov.

V tejto súvislosti bola sekcii financovania a rozpočtu ministerstva školstva, určená úloha: „*V spolupráci so ZMOSom a VÚC charakterizovať problém tzv. modernizačného dlhu v oblasti priestorového zabezpečenia a stanoviť ďalší postup v tejto oblasti. V tejto súvislosti obmedziť poskytovanie prostriedkov na odstraňovanie havarijných situácií len na prípady, keď ide o skutočnú havarijnú situáciu v zmysle zákona a nie o nahrádzanie povinnosti zriaďovateľa starať sa riadne o objekty škôl v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti.*“.

Sekcii regionálneho školstva bola určená úloha: „*V súvislosti s diskusiami okolo tzv. modernizačného dlhu v oblasti materiálno-technického zabezpečenia popísať problém*

vybavenia základných škôl a stredných škôl povinným materiálno-technickým zabezpečením z hľadiska aktuálnej legislatívy, ako aj skutočného stavu.“.

Na zabezpečení materiálno-technického a priestorového vybavenia učebných priestorov participujú rôzne subjekty. V prílohe č. 1 tohto materiálu uvádzame prehľad legislatívnych predpisov, v ktorých ministerstvo školstva vymedzilo povinnosti týkajúce sa materiálno-technického a priestorového zabezpečenia škôl s príslušnou zodpovednosťou.

O probléme tzv. modernizačného dlhu sa dlhodobo diskutuje na rôznych úrovniach. Uvedený problém je podstatne zložitejší ako sa na prvý pohľad zdá a vyžaduje si aj jeho zadefinovanie. Sekcia financovania a rozpočtu sa v súvislosti s plnením uvedenej úlohy obrátila na zástupcov územnej samosprávy, ktorej boli delimitované školské objekty základných škôl a stredných škôl do vlastníctva, s cieľom charakterizovať problém tzv. modernizačného dlhu a navrhnúť možné opatrenia na zníženie modernizačného dlhu v oblasti priestorového zabezpečenia škôl.

1. Charakteristika modernizačného dlhu v oblasti priestorového a MTZ škôl

Priestorové zabezpečenie

Prijatím zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve prešla od 1. júla 2002 zriaďovateľská pôsobnosť škôl a školských zariadení z orgánov miestnej štátnej správy na orgány územnej samosprávy. Touto zmenou kompetencií prešiel prostredníctvom delimitácie aj majetok týchto škôl a školských zariadení z orgánov miestnej štátnej správy do pôsobnosti orgánov územnej samosprávy. Obce a VÚC dostali školské objekty v rôznom stave spolu s povinnosťou starať sa o ne, pričom nebolo zohľadnené, v akom stave sa objekty nachádzajú. Niektoré boli zanedbané, štát predtým do ich modernizácie neinvestoval, a tak vznikol stav, pre ktorý sa ustálil názov "modernizačný dlh". Problém je v tom, že od roku 2002 prešlo skoro 15 rokov, počas ktorých sa situácia vyvíjala v rôznych obciach a VÚC rôznym spôsobom. Niektoré samosprávy pochopili modernizáciu škôl ako svoju prioritu a investovali do nich na úkor iných vecí, pre niektoré samosprávy to nebola priorita a školy sú aj v súčasnosti v zlom technickom stave. Evidujeme aj také prípady, kde by obec aj chcela modernizáciu školy chápať ako prioritu, ale na to nemala a ani nemá prostriedky (napríklad preto, že ide o malú obec s malým rozpočtom, alebo to vyplýva z nerovnakého prístupu k čerpaniu eurofondov).

Niektoré samosprávy počas predchádzajúcich rokov získali eurofondy, ktoré použili na rekonštrukcie škôl a niektoré samosprávy zase v tomto období dostali od štátu finančné prostriedky na "havárie", resp. formou rozvojových projektov, prípadne dotácií. Prehľad o poskytnutých finančných prostriedkoch, ktoré je možné považovať za finančné prostriedky na odstraňovanie modernizačného dlhu od roku 2004 do roku 2016 uvádzame v Prílohách č. 2, 3 a 4. Za tejto situácie sa veľmi ťažko dá objektívne posúdiť, kto by mal dostať dnes

finančné prostriedky na odstránenie „modernizačného dlhu“ na základe toho, že kedysi dostal budovu v zlom stave.

Tzv. modernizačný dlh je podľa samosprávy najčastejšie spájaný s neopravenými budovami škôl, nevysporiadanými pozemkami pod školskými budovami, dokonca záväzkami voči tretím osobám, zastaranou technológiou napr. vykurovania, elektrifikácie, sociálnych zariadení, ďalej s použitím nevhodných alebo zdraviu škodlivých materiálov (napr. azbest) a v neposlednom rade s vybavením škôl a školských zariadení zastaranou až nepoužiteľnou technológiou (laboratóriá, dielne...). Modernizačný dlh je možné hodnotiť aj ako stav škôl a školských zariadení, ktorý spôsobuje vysoké alebo neprimerané náklady na údržbu a prevádzku alebo dokonca stav, ktorý hrozí vyústením do havárie.

Územná samospráva eliminuje každoročne modernizačný dlh prostredníctvom bežných a kapitálových investícií do škôl a školských zariadení vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Väčšina obcí a samosprávnych krajov odstránila alebo ešte odstraňuje modernizačný dlh na školách a školských zariadeniach z vlastných zdrojov, z úverových zdrojov a výrazným spôsobom boli na tento účel využité finančné prostriedky v rámci regionálneho operačného programu zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu.

Materiálno-technické zabezpečenie

Dôležitou podmienkou pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov, ktoré podporuje kvalitu a efektívnosť vyučovacieho procesu.

Ministerstvu školstva, v zmysle § 14 ods. 6 písm. e) zákona č. 596/2003 Z. z., vyplýva povinnosť vydať a zverejniť normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia pre všetky druhy škôl.

Normatív je stanovený ako povinný rozsah priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti vo forme určenia základných učebných priestorov a základného vybavenia učebných priestorov a vo forme určenia odporúčaných učebných priestorov a odporúčaného vybavenia učebných priestorov.

Pre základné školy a gymnáziá v súčasnosti nie sú vydané príslušné normatívy, ktoré by zadefinovali ich povinné materiálno-technické zabezpečenie. Stanovenie materiálno-technického zabezpečenia pre základné školy je obsiahnuté v inovovaných ŠVP, ktoré sú v platnosti od 01.09.2015 a sú záväzné pre vypracovanie príslušných ŠkVP. Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie je obsiahnuté aj v inovovanom ŠVP pre gymnáziá (ISCED 3A) s platnosťou od 01.09.2015. Ministerstvo školstva v nadväznosti na inovované ŠVP pre jednotlivé stupne vzdelávania v školách regionálneho školstva vydalo inovované vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním s účinnosťou od 01.09.2016.

ŠVP zadefinovali materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, a to v členení na povinné a odporúčané. V školách sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach,

odborných učebniach a ďalších priestoroch zriadených podľa platnej legislatívy. ŠVP pre základné školy a gymnáziá obsahujú v rámci povinného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia povinné učebné priestory základných škôl a gymnázií v členení na učebné priestory (učebňa, telocvičňa a multimedialna učebňa) s ich povinným základným vybavením. Uvedené priestory a ich vybavenie je povinné pre novovzniknuté školy. Ostatné školy sú povinné učebné priestory a ich vybavenie doplniť počas prechodného obdobia, a to základné školy – trojročné obdobie a gymnáziá – päťročné obdobie. Príslušné ŠVP obsahujú aj odporúčané vybavenie učebných priestorov, o ich zriadení a vybavení rozhoduje škola podľa svojich potrieb a možností.

ŠVP pre OVP vymedzujú požiadavky štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch OVP pre danú skupinu študijných odborov alebo učebných odborov (ide o odbory vzdelávania schvaľované ministerstvom školstva), pre príslušné stupne vzdelania. V súčasnosti je vydaných a zverejnených 23 ŠVP pre OVP. Všetky ŠVP obsahujú aj povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, sú vymedzené vo všeobecnej rovine a určujú základné priestorové podmienky (makro interiéry, vyučovacie interiéry, vyučovacie exteriéry). ŠVP pre OVP sú aktualizované a inovované podľa aktuálnych požiadaviek trhu práce, rozvoja vedy, techniky, zmien obsahu a rozsahu povolání, odborných činností, na ktoré sa žiaci pripravujú. Vzhľadom na rámcové vymedzenie povinného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia, táto časť nebola aktualizovaná a inovovaná.

V tejto oblasti sú pružnejšie normatívy, ktoré vychádzajú zo ŠVP pre OVP a dokážu reagovať na potreby vzdelávania a trhu práce pre daný odbor vzdelávania operatívne a konkrétne. V tejto súvislosti treba skonštatovať, že len pri SOŠ sú v súčasnosti vytvorené normatívy materiálno-technického zabezpečenia pre skupiny odborov tak, ako sa uvádza v Prílohe č. 5.

Normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia okrem ich zadefinovania podľa zákona č. 61/2015 Z. z., tak ako bolo vyššie spomenuté, určujú aj požiadavky na základné učebné priestory a požiadavky na základné vybavenie učebných priestorov pre teoretické a praktické vyučovanie. Sú vytvorené s cieľom zabezpečenia kvalitných podmienok pre prípravu absolventov jednotlivých odborov vzdelávania a ich zameraní. Okrem základných priestorov a základného vybavenia sú súčasťou normatívu aj odporúčané učebné priestory a odporúčané materiálno-technické vybavenie. Ich účelom je zabezpečenie vyššej kvality vyučovacieho procesu v nadväznosti na požiadavky trhu práce v danom odbore.

Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie pre praktické vyučovanie podľa normatívu môže SOŠ splniť vo svojich priestoroch aj používaním materiálno-technického a priestorového zabezpečenia vo vlastníctve inej fyzickej alebo právnickej osoby, s ktorou má škola uzatvorenú zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania alebo zmluvu o duálnom vzdelávaní.

Vybavenosť v súlade s normatívom v rozsahu odporúčaného vybavenia je predpokladom pre SOŠ uchádzať sa o možnosť pôsobiť ako COVP. Ministerstvo školstva podporuje budovanie COVP od roku 2013 prostredníctvom rozvojových projektov.

V súvislosti s chýbajúcimi normatívmi pre študijné odbory konzervatórií, je potrebné uviesť, že tieto pripravuje ŠIOV. Vzhľadom na to, že súčasne prebieha aj príprava nového ŠVP pre hudobné a dramatické konzervatóriá oba procesy tvorby sa podmieňujú. ŠIOV má vypracované prvé verzie znení príslušných normatífov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia v podobnej štruktúre, ako je štruktúra normatífov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia odborov vzdelávania SOŠ, pričom rešpektuje špecifiká prípravy na konzervatóriách (umelecké vzdelávanie, umelecko-pedagogické vzdelávanie, samostatná umelecká príprava).

Na zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na SOŠ vo vybraných skupinách odborov bol zameraný projekt RSOV, ktorý realizoval ŠIOV. V projekte boli stanovené hlavné aktivity a v rámci jednej z nich sa realizovala pasportizácia SOŠ za účasti subjektov: ministerstva školstva, ŠŠI, zástupcov zamestnávateľov a zriaďovateľov škôl. Pasportizáciou bolo posúdenie aktuálneho stavu škôl z niekoľkých hľadísk napr. z pohľadu materiálno-technického a priestorového zabezpečenia budov, štruktúry žiakov a homogenity učebných a študijných odborov, ale aj s prihliadnutím na prácu so žiakmi, vybavenosť a stav učebných a didaktických pomôcok, či z pohľadu štruktúry a odbornosti pedagogických zamestnancov a nastavenie ich rozvoja, ale aj napr. s prihliadnutím na modernizáciu a špecializáciu s využitím finančných prostriedkov ESF. Predmetná pasportizácia sa realizovala v troch etapách. Prvá sa týkala vyplnenia elektronického formulára na základe dohodnutej metodiky. Druhá časť pozostávala z overovania pasportizácie formou realizácie auditu uvedených skutočností v elektronickom systéme pasportizácie a tretiu tvorilo vyhodnotenie výsledkov pasportizácie. Prínosom pasportizácie realizovanej v priebehu troch rokov (2013 – 2015) sú výstupy, ktoré poskytujú informácie užitočné pre duálne vzdelávanie, zamestnávateľov, VÚC a pod. Okrem iného ide o výstupy zamerané na vybavenie a priestorové podmienky (či škola má normou stanovený pomer medzi učebnými a inými priestormi, či škola má potrebný počet priestorov na výučbu v danom zameraní), ďalej sa rieši stav budov, ekonomická náročnosť a efektívnosť prevádzky, nákladovosť renovácie a pod. Získané výsledky z realizovania vyššie uvedenej pasportizácie pri zisťovaní materiálno-technického a priestorového zabezpečenia SOŠ identifikovali nasledovné problémy:

- Absencia podrobných normatífov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia všetkých učebných a študijných odborov
- V prípadoch keď bol spracovaný normatív materiálno-technického a priestorového zabezpečenia pre daný študijný a učebný odbor boli nasledovné zistenia:
 - 5 % SOŠ zo zapojených škôl spĺňali tento normatív na 100 %,
 - 10 % SOŠ zo zapojených škôl spĺňali tento normatív na viac ako 95 %,
 - 15 % SOŠ zo zapojených škôl spĺňali tento normatív na viac ako 90 %,
 - 70 % SOŠ zo zapojených škôl spĺňali tento normatív na viac ako 80 %. Avšak vybavenie, ako aj priestory na zabezpečenie praktického vyučovania boli zastarané.
- Pasportizácia identifikovala, že viac ako 60 % zo zapojených škôl má zastarané budovy pre výkon praktického vyučovania, pričom 80 % z nich nespĺňa technologické požiadavky na umiestnenie a prevádzku moderných strojov a zariadení potrebných pre prípravu v danom učebnom a študijnom odbore.

Pasportizácia mala význam ako zber podkladov pre nastavenie dopytovo orientovaných projektov v novom programovom období. Pasportizáciou sa nedospelo k vyčísleniu materiálno-technického dlhu vybavenia SOŠ, ktorá si vyžaduje identifikáciu a úpravu normatífov (detailnejšiu špecifikáciu nevyhnutných strojov a zariadení používaných v prevádzkach výkonu daného povolania, pre ktoré pripravuje daný študijný alebo učebný odbor a ktoré si vyžaduje osvojenie si kľúčových kompetencií daného povolania, ich nadcenenie a následné porovnanie s fyzickým stavom na konkrétnej škole).

Vo vzťahu k naplneniu podmienok pre materiálno-technické a priestorové zabezpečenie sú stanovené povinnosti aj pre ďalšie subjekty podieľajúce sa na výchovno-vzdelávacom procese. Zriaďovateľom škôl a školských zariadení, ktorým z príslušnej legislatívy je obec, samosprávny kraj a okresný úrad v sídle kraja vyplýva povinnosť zabezpečiť adekvátny priestor a materiálno-technické vybavenie pre výchovno-vzdelávací proces. Na plnení predmetnej povinnosti participuje spôsobom stanoveným zákonom aj riaditeľ školy a príslušný orgán školskej samosprávy.

Funkciu kontroly štátu nad úrovňou pedagogického riadenia, nad úrovňou výchovy a vzdelávania a materiálno-technických podmienok vrátane praktického vyučovania v školách a školských zariadeniach plní ŠŠI, ktorá v tejto oblasti vybavuje sťažnosti a petície. Zároveň kontroluje vhodnosť a účelnosť priestorov, materiálno-technického zabezpečenia a didaktickej techniky používaných vo výchovno-vzdelávacom procese. Hlavný školský inšpektor predkladá ministrovi školstva Správu o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách, školských zariadeniach a pracoviskách praktického vyučovania za príslušný školský rok na základe inšpekčných zistení a ďalších zistení.

ŠŠI pri komplexných inšpekciách postupuje podľa kritérií hodnotenia, ktoré hlavný školský inšpektor každoročne aktualizuje pre daný školský rok. V prípade hodnotenia priestorových podmienok a materiálno-technických podmienok sú určené indikátory, ktorých porovnanie pre školský rok 2014/2015 v porovnaní s indikátormi stanovenými pre školský rok 2016/2017 uvádzame v Prílohe č. 6 a 7.

Pri zadefinovaní hodnotenia komplexnej inšpekcie, ŠŠI postupuje podľa nasledovnej percentuálnej stupnice hodnotenia:

- < 90 – 100 > veľmi dobrá úroveň
- < 76 – 90) dobrá úroveň
- < 45 – 76) priemerná úroveň
- < 30 – 45) málo vyhovujúca úroveň
- < 0 – 30) nevyhovujúca úroveň

V čase spracovania tohto materiálu bola posledná zverejnená inšpekčná správa za školský rok 2014/2015, ktorá je zdrojom informácií o aktuálnom stave a úrovni pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania v školách a v školských zariadeniach. Vychádzajúc z podkladov tejto inšpekčnej správy v súvislosti s priestorovým a materiálno-technickým zabezpečením škôl uvádzame:

Základné školy

(vzorka: 165 základných škôl t. j. 7,7 % z celkového počtu základných škôl v SR)

Plniť ciele stanovené v ŠkVP umožňovalo školám vytvorenie dobrých materiálno-technických podmienok. V niektorých školách vypracovali úspešné projekty na rekonštrukciu vonkajších priestorov, na dobudovanie odborných a multimediálnych učební alebo sa pedagogické kolektívy zapojili do vzdelávacích projektov, prostredníctvom ktorých získali moderné materiálno-technické vybavenie. V rámci sledovania priestorových a materiálno-technických podmienok z uvedenej vzorky škôl temer 29 % škôl nedisponovalo dostatočným množstvom tried alebo odborných učební, niekde chýbala telocvičňa, školská jedáleň, prípadne boli školské budovy v zlom technickom stave. V 16 % kontrolovaných subjektov nebolo zabezpečené primerané materiálno-technické vybavenie.

Gymnázia

(vzorka: 29 gymnázií t. j. 11,9 % z celkového počtu gymnázií v SR)

Školy v oblasti priestorového zabezpečenia disponovali klasickými aj odbornými triedami, menej multimediálnymi učebňami. V oblasti materiálno-technického zabezpečenia mali školy veľmi dobré materiálno-technické podmienky.

Stredné odborné školy

(vzorka: 47 SOŠ t. j. 10,35 % z celkového počtu SOŠ v SR)

Zameranie školskej inšpekčnej činnosti v sledovanom roku bolo na odborné vzdelávanie. Cieľom bolo zistiť, ako sa plnia požiadavky na profil absolventa. Nedostatky sa vyskytli v 30 % kontrolovaných odborov.

V oblasti priestorového zabezpečenia boli splnené základné podmienky stanovené v ŠVP (interiéry, exteriéry, priestory na zabezpečenie prevádzky školy). Subjekty sídlili vo vlastných budovách, prípadne v komplexe budov, ich súčasťou boli pracoviská praktického vyučovania. Vo väčšine subjektov boli vybudované aj odporúčané učebne a ďalšie špecializované priestory vytvorené najmä pre vyučovanie predmetov patriacich do vzdelávacích oblastí človek a príroda, matematika a práca s informáciami, ale aj jazyk a komunikácia. Odborné teoretické vyučovanie bolo zabezpečené v učebniach určených príslušným normatívom. Priestory sa z kapacitných i z ekonomických dôvodov vo veľkej miere využívali viacúčelovo. Základné priestorové podmienky pre praktické vyučovanie mali kontrolované subjekty prevažne splnené. Rovnako ako pri teoretickom odbornom vzdelávaní boli často k dispozícii viacerým odborom.

V oblasti materiálneho a prístrojového zabezpečenia pre všeobecné vzdelávanie a pre teoretické odborné vyučovanie školy spĺňali definované požiadavky. V univerzálnych učebniach sa nachádzal stanovený školský nábytok, zodpovedajúce učebné pomôcky a didaktická technika. Vybavenie pre výučbu odborných predmetov v mnohých sledovaných subjektoch bolo nad rámec definovaných požiadaviek a predovšetkým z oblasti IKT mali žiaci i učitelia k dispozícii nadštandardné prostriedky.

Predpoklady pre rozvíjanie profesijných zručností žiakov vytvárala väčšina škôl zabezpečením základného vybavenia učebných priestorov pre praktické vyučovanie. Niektoré určené prvky v školských dielňach, odborných učebniach, ale tiež v laboratóriách chýbali, prípadne ich SOŠ nemali v dostatočnom množstve, iné používané nezodpovedali aktuálnym trendom. Dôvodom absencie ďalších bolo ich opotrebovanie a následné vyradenie.

Väčšina subjektov pre žiakov vyšších ročníkov so zámerom rozvíjať aj ich špecifické praktické návyky, zručnosti a kompetencie zabezpečovala praktickú prípravu na pracoviskách iných fyzických a právnických osôb, ktoré mali vo vlastníctve moderné materiálno-technické vybavenie. Ojedinele vykonávali jednotlivci odborný výcvik i na pracoviskách, ktoré svojím vybavením nevyhovovali požiadavkám pre výučbu príslušných odborov.

Zhodnotenie: Na základe inšpekčných zistení boli podmienky výchovy a vzdelávania v základných školách na dobrej úrovni, v gymnáziách na veľmi dobrej úrovni a SOŠ na dobrej úrovni.

V súvislosti so sieťou, ktorú vedie ministerstvo školstva podľa príslušných ustanovení zákona č. 596/2003 Z. z. nemožno opomenúť ani skutočnosť, že v minulom období nebolo stanovené požadované materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu a mnohé školy a ich zriaďovatelia v súčasnosti problém citlivo vnímajú, keďže poskytované normatívne finančné prostriedky nestačia v mnohých prípadoch pokryť stanovené normy materiálno-technického zabezpečenia, ale v neposlednom rade aj očakávania žiakov, rodičov a zamestnávateľov.

2. Postup štátu a kritériá pri odstraňovaní modernizačného dlhu v oblasti priestorového a MTZ škôl

Odstraňovanie modernizačného dlhu v oblasti priestorového zabezpečenia a MTZ si vyžaduje v prvom rade zanalyzovanie stavu siete škôl. Pri tejto analýze siete škôl je potrebné zohľadniť rozmiestnenie škôl tak, aby bolo zabezpečené ústavné právo na bezplatné vzdelanie. Optimalizáciou siete škôl sa zabezpečí výrazne nižšia potreba finančných prostriedkov na odstránenie „modernizačného dlhu“ a tiež na financovanie havarijných situácií, rozvojových projektov a dotácií zameraných na riešenie priestorových kapacít škôl a MTZ škôl, zo strany ministerstva školstva.

Pri odstraňovaní modernizačného dlhu je potrebné zmapovať aktuálny stav priestorového a materiálno-technického vybavenia škôl, zároveň je potrebné zosúladiť aktuálny stav zabezpečenia škôl so súčasne platnými legislatívnymi predpismi.

V normatívnych finančných prostriedkoch určených na prevádzku nie je zohľadnené, že niektoré školy sú zateplené, majú vymenené okná a tak majú menšie prevádzkové náklady ako tie, ktoré sú v pôvodnom stave. Pre odstránenie, resp. zníženie modernizačného dlhu zabezpečenia škôl je potrebné v rámci normatívneho financovania navýšiť finančné prostriedky tak, aby zohľadňovali schválené normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia stanovené ministerstvom školstva.

Ministerstvo školstva prideluje tiež účelové *nenormatívne finančné prostriedky na financovanie rozvojových projektov* v zmysle § 4d zákona č. 597/2003 Z. z. a *dotácií* v zmysle § 6c zákona č. 597/2003 Z. z. zameraných na rozvoj výchovy a vzdelávania. Aj tieto finančné prostriedky predstavujú možnosť na odstraňovanie modernizačného dlhu.

Pre stanovenie postupu odstraňovania modernizačného dlhu je potrebná precízne vykonaná analýza výšky modernizačného dlhu, ktorá by bola podkladom na určenie kritérií štátu pri odstraňovaní modernizačného dlhu.

Prioritou pri odstraňovaní modernizačného dlhu by mala byť v prvom rade perspektíva udržania a zachovania školy, do ktorej smerujú verejné zdroje. Je zrejmé, že je potrebné podporiť len školu, ktorá má a do budúcnosti (minimálne strednodobý horizont) bude mať perspektívu udržania a rastu. Pri stredných školách je rozhodujúci vývoj v počte žiakov danej školy, skladba jednotlivých odborov a uplatnenie žiakov na trhu práce.

Ďalším kritériom by zrejme malo byť povinné materiálno-technické a priestorové vybavenie konkrétneho typu školy, určeného v ŠVP.

Pri odstraňovaní modernizačného dlhu je potrebné brať do úvahy tiež mieru využitia budovy na výchovnovzdelávací proces, možnosti čerpania finančných prostriedkov z prostriedkov EÚ na odstránenie modernizačného dlhu, mieru možnosti poskytnutia vlastných finančných zdrojov na uvedený účel zo strany zriaďovateľa, technický stav budovy, priestoru areálu školy, úroveň vybavenosti škôl v oblasti materiálno-technického zabezpečenia, kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu.

3. Ďalšie námety na riešenie modernizačného dlhu

Samospráva (regionálna aj miestna) zastáva názor, že modernizačný dlh a jeho odstraňovanie sa netýkajú len budov škôl, ale aj ich súčastí, ktorými sú školské internáty, školské jedálne, telocvične, dielne a pod.

ZMOS zastáva názor, že pri odstraňovaní modernizačného dlhu je potrebné brať do úvahy všetky školy, ktorým ŠVP určuje povinné materiálno-technické a priestorové vybavenie a školy, o ktorých kapacity a územné rozmiestnenie má štát záujem do budúcnosti (napr. materské školy).

Pri riešení modernizačného dlhu a ďalšej príprave noratívov bude daná možnosť, aby zamestnávateľa na dobrovoľnej báze a vo vhodnom čase boli primerane oslovení na vyjadrenie sa k noratívom materiálno-technického a priestorového zabezpečenia.

Záver

Problém tzv. modernizačného dlhu, o ktorom sa dlhodobo diskutuje na rôznych úrovniach, je zložitý a na jeho odstraňovaní by mal participovať aj štát. Na základe uvedeného navrhujeme nasledovné úlohy:

1. Zabezpečiť úpravu súčasne platnej legislatívy v oblasti poskytovania nenormatívnych finančných prostriedkov na riešenie vzniknutých havarijných situácií (§ 4c).

V uvedenom ustanovení sa za havarijnú situáciu označuje udalosť, ktorou boli vážne ohrozené životy a zdravie osôb alebo udalosť, ktorou bola na majetku školy spôsobená škoda ohrozujúca jej prevádzku. Z praxe je známe, že zriaďovatelia škôl žiadajú finančné prostriedky na odstraňovanie havarijných stavov aj na opravy budov, ktoré majú zabezpečovať z titulu svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Prehľad o aktuálnych požiadavkách na riešenie havarijných situácií uvádzame v Prílohe č. 8. Aby sa odstránil uvedený problém, zamestnanci pracovnej skupiny, ktorí pracovali na príprave novely zákona č. 597/2003 Z. z., navrhli doplnenie § 4c o nové odseky, ktoré znejú:

„Havarijnou situáciou nie je udalosť podľa odseku 1 písm. b), ktorá vznikla porušením povinnosti zriaďovateľa verejnej školy, zriaďovateľa verejného školského zariadenia, riaditeľa verejnej školy s právnou subjektivitou alebo riaditeľa verejného školského zariadenia s právnou subjektivitou, ak majetok, na ktorom vznikla havarijná situácia, je vo vlastníctve tejto školy alebo školského zariadenia, postupovať v súlade s požiadavkami potrebnej odbornej alebo náležitej starostlivosti pri riadnom hospodárení s majetkom školy alebo majetkom školského zariadenia podľa osobitných predpisov.22f)“

„Ak na základe popisu vzniknutej havarijnej situácie a príčin jej vzniku podľa odseku 3 písm. a) nie je možné určiť, či došlo k porušeniu povinnosti podľa odseku 2, ministerstvo vyzve zriaďovateľa prostredníctvom okresného úradu v sídle kraja na predloženie

- a) dokladu o odbornom posúdení vzniknutej havarijnej situácie a príčin jej vzniku znalcom v príslušnom odbore alebo odvetví,22fa)*
- b) dokladu o vykonaní technickej kontroly alebo servisu,*
- c) dokladu o vykonaní opravy, údržby alebo obnovy majetku školy alebo majetku školského zariadenia, na ktorom vznikla havarijná situácia,*
- d) iného dokladu preukazujúceho plnenie povinností pri riadnom hospodárení s majetkom školy alebo majetkom školského zariadenia, na ktorom vznikla havarijná situácia.22fb)“.*

Termín: 1.9.2017

Zodpovedný: OLAP, SRŠ, SFR

2. Zabezpečiť úpravu súčasne platnej legislatívy v oblasti poskytovania finančných prostriedkov prostredníctvom dotácií aj pre zriaďovateľov základných a stredných škôl (§ 6c) s cieľom riešiť financovanie „modernizačného dlhu“ zo strany štátu prostredníctvom dotácií.

Pri príprave novely zákona č. 597/2003 Z. z. bola pracovnou skupinou navrhnutá úprava v § 6c, ktorou sa zabezpečí poskytovanie finančných prostriedkov

prostredníctvom dotácií aj zriaďovateľom základných a stredných škôl, teda zriaďovateľom všetkých škôl a školských zariadení.

Termín: 1.9.2017

Zodpovedný: OLAP, SRŠ, SFR

- 3. Každoročne zabezpečiť zvýšenie objemu finančných prostriedkov na rozvojové projekty a dotácie zamerané na odstraňovanie modernizačného dlhu v oblasti priestorového a materiálno-technického zabezpečenia škôl.*

Termín: Prvýkrát v návrhu rozpočtu na r. 2018

Zodpovedný: SRŠ, SFR

- 4. Pripraviť návrhy nových výziev v oblasti rozvojových projektov, ktoré budú obsahovať podrobnosti pridelovania finančných prostriedkov, pre jednotlivé druhy škôl a školských zariadení, prostredníctvom ktorých sa budú postupne odstraňovať najzávažnejšie problémy súvisiace s modernizačným dlhom v oblasti priestorového a materiálno-technického zabezpečenia.*

Termín: 31.10.2017

Zodpovedný: SRŠ, SFR

- 5. Pripraviť návrhy nových výziev v oblasti dotácií, ktoré budú obsahovať podrobnosti pridelovania finančných prostriedkov, pre zriaďovateľov škôl a školských zariadení, prostredníctvom ktorých sa bude odstraňovať modernizačný dlh v oblasti priestorového zabezpečenia týchto škôl a školských zariadení.*

Termín: 31.10.2017

Zodpovedný: SRŠ, SFR

- 6. Prehodnotiť štruktúru normatívu materiálno-technického a priestorového zabezpečenia odborov vzdelávania stredných škôl.*

Termín: 31.12.2017

Zodpovedný: SRŠ

- 7. Sledovať a vyhodnocovať aktuálnosť obsahu normatívov schválených v r. 2012 a 2013 a zabezpečiť ich aktualizáciu.*

Termín: 31.12.2017

Zodpovedný: SRŠ

- 8. Vymedziť povinnosti vo vzťahu k materiálno-technickému zabezpečeniu pre všetkých zriaďovateľov škôl a školských zariadení.*

Termín: 31.12.2018

Zodpovedný: SRŠ

- 9. Vymedziť, v rámci experimentálneho overovania nových odborov vzdelávania stredných škôl (resp. ich zameraní), povinnosť overovať a vyhodnocovať nielen*

obsah nových odborov vzdelávania, ale aj ich normatívov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia.

Termín: 31.12.2019

Zodpovedný: SRŠ

10. Stanoviť normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia pre všetky druhy škôl.

Termín: 31.12.2020

Zodpovedný: SRŠ

Použité skratky:

BV	Bežné výdavky
COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
IKT	Informačno-komunikačné technológie
KV	Kapitálové výdavky
Ministerstvo školstva	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MTZ	Materiálno-technické zabezpečenie
OVP	Odborné vzdelávanie a príprava
PVV	Programové vyhlásenie vlády
sieť	Sieť škôl a školských zariadení Slovenskej republiky
SOŠ	Stredná odborná škola
SR	Slovenská republika
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠkVP	Školský vzdelávací program
ŠŠI	Štátna školská inšpekcia Bratislava
ŠVP	Štátny vzdelávací program
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
VÚC	Vyšší územný celok
Zákon č. 596/2003 Z. z.	Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 597/2003 Z. z.	Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov
Zákon č. 61/2015 Z. z.	Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska

Prílohy:

1. Všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa materiálno-technického a priestorového zabezpečenia
2. Prehľad o poskytnutých FP na odstraňovanie modernizačného dlhu
3. Prehľad o poskytnutých FP na odstraňovanie modernizačného dlhu formou RP
4. Prehľad o poskytnutých FP na odstraňovanie modernizačného dlhu formou dotácií
5. Stav vypracovania normatívoov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia odborov vzdelávania SOŠ a konzervatórií
6. Kritériá a indikátory hodnotenia pre školský rok 2014/2015
7. Kritériá a indikátory hodnotenia pre školský rok 2016/2017
8. Rekapitulácia požiadaviek na riešenie havarijných situácií

Všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa materiálno-technického a priestorového zabezpečenia

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov určuje

- a) uvádzať v ŠVP povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie [§ 6 ods. 4 písm. n)],
- b) uvádzať v ŠkVP materiálno-technické a priestorové podmienky [§ 7 ods. 4 písm. k)],
- c) uviesť v návrhu experimentálneho overovania [§ 14 ods. 5 písm. e)], okrem iného, aj materiálne zabezpečenie overovania, ktoré zabezpečuje zriaďovateľ školy (§ 14 ods. 7).

Zákon č. 596/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov určuje

- a) **riaditeľovi** predkladať zriaďovateľovi na schválenie a rade školy na vyjadrenie informáciu o pedagogicko-organizačnom a materiálno-technickom zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu [§ 5 ods. 7 písm. i)],
- b) **obci** predložiť obecnej školskej rade na vyjadrenie, okrem iného informácie o pedagogicko-organizačnom a materiálnom zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu škôl a školských zariadení, ktorých je zriaďovateľom (§ 6 ods. 8 písm. h) bod 1.),
- c) **obci** vykonávať správu škôl a školských zariadení, ktorých je zriaďovateľom, a na uskutočňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu zabezpečovať, okrem iného, priestory a materiálno-technické zabezpečenie [§ 6 ods. 13 písm. a)], ako aj didaktickú techniku používanú vo výchovno-vzdelávacom procese [§ 6 ods. 13 písm. b)],
- d) **obci** zabezpečiť, v jej zriaďovateľskej pôsobnosti v prenesenom výkone štátnej správy, vo vzťahu k základným školám finančné, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, prevádzky a riešenia havarijných situácií týchto škôl. Starostlivosť o budovy, v ktorých základná škola sídli, je predmetom samosprávnej pôsobnosti obce (§ 6 ods. 14),
- e) **obci** prerokovať s radou školy a s riaditeľom školy alebo školského zariadenia, ktorého je zriaďovateľom, najmä návrh rozpisu finančných prostriedkov pridelených okresným úradom v sídle kraja na školy a školské zariadenia, ktorých je zriaďovateľom, a materiálno-technické podmienky na činnosť škôl a školských zariadení, ktorých je zriaďovateľom [§ 6 ods. 18 písm. b)],
- f) **samosprávne mu kraju** prerokovať s riaditeľmi škôl, ktorých je zriaďovateľom a s územnou školskou radou informácie o pedagogicko-organizačnom a materiálnom zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu škôl a školských zariadení, ktorých je zriaďovateľom (§ 9 ods. 8 písm. h) bod 1.), pričom zabezpečuje priestory a materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu [§ 9 ods. 13 písm. a)],
- g) **samosprávne mu kraju** zabezpečiť, v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti v prenesenom výkone štátnej správy vo vzťahu ku školám, ktorých je zriaďovateľom finančné, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, prevádzky a riešenia havarijných situácií týchto škôl. Starostlivosť o budovy, v ktorých tieto školy sídli, je predmetom samosprávnej pôsobnosti samosprávneho kraja (§ 9 ods. 14),
- h) **okresnému úradu v sídle kraja** zabezpečiť priestory a materiálno-technické vybavenie

- vo vzťahu ku školám, ktorých je zriaďovateľom [§ 11 ods. 2 písm. a)],
- i) **ŠŠI** kontrolovať úroveň materiálno-technických podmienok vrátane praktického vyučovania v školách, na pracoviskách praktického vyučovania, kontrolovať vhodnosť a účelnosť priestorov, materiálno-technického zabezpečenia a didaktickej techniky používaných vo výchovno-vzdelávacom procese (§ 13 ods. 1 a 2). V tejto súvislosti nedodržanie povinného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia alebo normatívu materiálno-technického a priestorového zabezpečenia sa považuje za závažný nedostatok zistený v škole [§ 13 ods. 15 písm. c)] aj na pracovisku praktického vyučovania [§ 13 ods. 17 písm. c)],
 - j) **ministerstvu školstva** vydávať a zverejňovať na svojom webovom sídle normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia [§ 14 ods. 6 písm. e)],
 - k) **ministerstvu školstva** pri rozhodovaní o zaradení do siete zohľadniť aj priestorové a materiálno-technické zabezpečenie škôl a školských zariadení [§ 16 ods. 7 písm. e)],
 - l) **príslušnému okresnému úradu v sídle kraja** pri zistení závažných nedostatkov v oblasti materiálno-technického zabezpečenia predložiť žiadosť na vyradenie školy zo siete [§ 17 ods. 1 písm. b)],
 - m) **hlavnému školskému inšpektorovi**, ak zistí závažné nedostatky v kontrolovanom subjekte – nedodržanie povinného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia, alebo normatívu materiálno-technického a priestorového zabezpečenia, [§ 13 ods. 15 písm. c)] predložiť žiadosť na vyradenie školy zo siete [§ 17 ods. 1 písm. c)],
 - n) **územnej školskej rade** vyjadriť sa k materiálным podmienkam na činnosť škôl, ktoré sú zriadené samosprávnym krajom alebo okresným úradom v sídle kraja [§ 24 ods. 10 písm. d)].

Zákon č. 597/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov

- a) zabezpečuje financovanie výchovno-vzdelávacieho procesu, prevádzky, riešenia havarijných situácií, rekonštrukcií a modernizácií školských objektov a ich vybavenia [§ 1 ods. 2 písm. a)],
- b) zabezpečuje použitie finančných prostriedkov okrem iného aj na modernizáciu učebných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a kompenzačných pomôcok (§ 2 ods. 3),
- c) upravuje financovanie SOŠ podľa kategórií. Do kategórií SOŠ sú zaradené študijné odbory a učebné odbory podľa personálnej náročnosti a prevádzkovej náročnosti študijného odboru a učebného odboru vyjadrenej v ŠVP a normatíve materiálno-technického a priestorového zabezpečenia (§ 4 ods. 16),

Zákon č. 61/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov

- a) **vymedzuje pojem normatív** [§ 2 písm. e)],
Normatív je súčasťou:
 - žiadosti o overenie spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania [§ 12 ods. 3 písm. b), c)],
 - procesu overenia spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania (§ 13 ods. 5, 6; § 37 ods. 4, 5, 6),
 - opakovaného overenia spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania (§ 14 ods. 2; § 37 ods. 8),Normatív je:
 - dôvodom na vypovedanie zmluvy o duálnom vzdelávaní zo strany zamestnávateľa,

- ak SOŠ neplní požiadavky normatívu [§ 16 ods. 5 písm. b)],
 - jedným z predpokladov, aby SOŠ získala oprávnenie používať označenie COVP [§ 24 ods. 2 písm. b)],
 - vypracúvaný ministerstvom školstva v spolupráci so stavovskými a profesijnými organizáciami [§ 29 ods. 1 písm. b), § 32 ods. 2 písm. b)],
- b) **určuje školám** (§ 7 ods. 1) **a zamestnávateľom** [§ 8 ods. 1 písm. c)] spĺňať požiadavky na základné učebné priestory a požiadavky na základné vybavenie učebných priestorov určené normatívom alebo ŠVP,
- c) ustanovuje využitie prostriedkov neštátneho účelového fondu, v ktorom sa sústreďujú peňažné prostriedky na podporu a rozvoj odborného vzdelávania a prípravy (§ 38 ods. 1), na modernizáciu materiálno-technického vybavenia SOŠ, pracoviska zamestnávateľa a pracoviska praktického vyučovania nad rámec normatívu materiálno-technického a priestorového zabezpečenia [§ 44 ods. 1 písm. a)].

Ďalej podľa § 31 ods. 1 zákona č. 61/2015 Z. z. samosprávne kraje v spolupráci s inštitúciami - okresný úrad v sídle kraja, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v sídle kraja, regionálne komory stavovských organizácií, profesijné organizácie a zamestnávateľa, ktorí prispievajú k rozvoju regionálnej zamestnanosti, zástupcovia zamestnancov a zriaďovatelia stredných škôl v samosprávnom kraji, každoročne aktualizujú regionálnu stratégiu výchovy a vzdelávania v stredných školách vo svojej územnej pôsobnosti podľa analýz a prognóz o vývoji trhu práce.

Samosprávne kraje ako zriaďovatelia stredných škôl vo svojich stratégiách analyzujú súčasný stav stredného školstva vo svojej územnej pôsobnosti a taktiež vytyčujú strategické ciele a koncepcie rozvoja pre jednotlivé typy stredných škôl. Hodnotia materiálno-technické podmienky škôl, ako aj silné stránky (vybudované COVP s kvalitným moderným materiálno-technickým vybavením ponúkajúce vzdelávacie aktivity satelitným školám, zamestnávateľom a obyvateľom a moderné materiálno-technické vybavenie na stredných školách získané zo zdrojov ESF) a slabé stránky všeobecného vzdelávania a odborného vzdelávania.

Samosprávne kraje majú vo vzťahu k materiálno-technickým podmienkam škôl zadefinované svoje priority a ciele, ku ktorým patria nasledovné:

- a) podporovať COVP pre jednotlivé oblasti podľa požiadaviek trhu práce - zabezpečiť dostatok prostriedkov na materiálno-technické vybavenie COVP tak, aby zodpovedali aktuálnym požiadavkám prípravy žiakov pre prax (v spolupráci so zamestnávateľmi, zamestnávateľskými zväzmi a združeniami),
- b) vytvárať priaznivé podmienky k spolupráci firiem a SOŠ na zavádzanie duálneho systému vzdelávania (spracovať analýzu foriem spolupráce SOŠ s partnerskými firmami; budovať materiálno – technické vybavenie stredných škôl vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti tak, aby spĺňali normatív materiálno-technického a priestorového vybavenia pre schválené učebné a študijné odbory v spolupráci so spolupracujúcimi firmami; stabilizovať kvalifikovaných odborných učiteľov a majstrov odbornej prípravy na stredných školách zlepšením ich materiálneho a finančného zabezpečenia; využívať informačné a komunikačné technológie v plnej miere),
- c) podporovať školy s kvalitným materiálno-technickým, priestorovým a personálnym vybavením, najmä v tých študijných a učebných odboroch, ktoré majú v príslušnom kraji perspektívu, sú žiadané na trhu práce, vykazujú minimálnu mieru nezamestnanosti absolventov a majú nezanedbateľnú tradíciu,

- d) zohľadňovať pri rozhodovaní o počte tried prvých ročníkov stredných škôl pre nasledujúce prijímacie konanie materiálno-technické a priestorové zabezpečenie pre požadované odbory bez rozdielu zriaďovateľa,
- e) vybudovať a zariadiť odborné učebne modernými učebnými pomôckami, technológiami a zariadeniami pre potreby výučby odborných predmetov,
- f) podporovať zapojenosť škôl do výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov z Európskej únie na modernizáciu a revitalizáciu materiálno-technického zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu.

Vyhláška č. 9/2006 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení

Ustanovuje štruktúru a obsah správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení, ktorá okrem iného obsahuje aj údaje o priestorových a materiálno-technických podmienkach školy a školského zariadenia [§ 2 ods. 1 písm. l)].